

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o uregulowaniu sprawy podwodowej.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 23. listopada 1889 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:
„Poleca się Wydziałowi krajowemu zbadanie przedmiotu w sprawie podwód i przedstawienie Wysokiemu Sejmowi odpowiednich wniosków.“

W wykonaniu tej uchwały musi Wydział krajowy przede wszystkim zauważyć, że dodatek do podwód ponosił dawniej fundusz krajowy. Z powodu odbytych bowiem w roku 1854 znacznych przemarszów wojsk i znacznego wskutek tego wymagania podwód, widziało się c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych pod dniem 11. lipca 1854 L. 14.548 spowodowaniem dla ulgi w ciężarach przez mieszkańców kraju ponoszonych, podwyższyć wymierzoną do owych czasów na 10 kr. m. k. od konia i mili należytość podwodową na 12 kr. m. k. w lwowskim, a na 14 kr. m. k. w krakowskim okręgu administracyjnym.

Równocześnie rozporządzono, ażeby owe dla wyjątkowych stosunków wspomianego czasu przyzwolone podwyższenie, a mianowicie po 2 kr. m. k. od konia i mili w lwowskim, a po 4 kr. m. k. w krakowskim okręgu z funduszu krajowego opłacano.

Tak więc począwszy od roku 1854 partycypował i fundusz krajowy w wynagrodzeniu za dostarczane podwody; a że dodatek ten był znacznym dlań ciężarem, to okazuje się z następujących cyfr:

W roku 1861	wynosił sumę	26 967	zł.
„ „ 1862 i 1863	„	24.000	„
„ „ 1864	„	19.895	„
„ „ 1865	„	24.000	„
„ „ 1866	„	22.000	„

W roku 1866 Wydział krajowy mając na względzie:

że dodatek ten zaprowadzony dla wyjątkowych stosunków wspomianego czasu należy uważać tylko za przejściowy;

że został on niesłusznie na fundusz krajowy nałożony, który w opłacaniu podwód dostarczanych li tylko w interesie państwa posiłkował w tym względzie wszystkie inne fundusze publiczne jako to: wojskowy, polityczny, sądowy, policyjny, finansowy, etc.;

że wreszcie dodatek ów zbyt obarczał fundusz krajowy, zaangażowany wówczas w daleko żywoźniejszych sprawach krajowych, przedłożył Wysokiemu Sejmowi wniosek na usunięcie dodatku podwodowego z funduszu krajowego.

Wysoki Sejm dzielając wyluszczone wyżej zapatrywanie Wydziału krajowego, uchwałami z dnia 19. marca i 13. kwietnia 1866 zniósł z ostatnim kwietnia t. r. dodatek z funduszu krajowego do należności podwodowej i począwszy od 1. maja 1866 wynagrodzenie za podwody wypłaca w naszym kraju jedynie skarb państwa, a to na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 31. grudnia 1875 dz. u. p. Nr. 4 ex 1876 w kwocie 2 $\frac{1}{2}$ ct. od konia i kilometra, zaś za podwody na pogotowiu stojące od konia i dnia po 26 centów.

Z powodu, że wynagrodzenie to jest zbyt niskie i stosunkom naszym nie odpowiadające, tem więcej, że inne kraje monarchii otrzymują wyższe wynagrodzenie za podwody mimo pomyślniejszych tamże stosunków ekonomicznych, przeto tak Wysoki Sejm jak i Wydział krajowy już po kilkakroć, a to w latach 1874, 1876, 1878, 1886 i 1888 udawali się do c. k. Rządu o zmianę taryfy podwodowej. Jednakże kroki te nie odniosły dotychczas pomyślnego skutku; otrzymaliśmy bowiem następujące w tym przedmiocie odpowiedzi:

a) pod dniem 30. grudnia 1874 l. 53.282 (ad LW. 765/75) „że c. k. Ministerstwo nie może przystać na podwyższenie wynagrodzeń eraryalnych za dostarczanie podwód dla wojska, gdyż niebawem ma nastąpić uregulowanie sprawy podwodowej w ogóle;

b) pod dniem 4. lutego 1875 l. 5464 (ad LW. 3.405/75) „że rządowy projekt ustawy o podwodach będzie wzięty pod obrady Rady Państwa zaraz po traktowaniu konstytucyjnym o kwaterunkach wojskowych, którą Rząd proponuje Radzie Państwa w czasie najbliższym.“

c) pod dniem 8. grudnia 1876 l. 53.277 (ad LW. 33.556/76) „że projekt rządowy ustawy o podwodach ma się opierać na zasadach odpowiednich zasadom ustawy o kwaterunkach wojskowych i uregulowanie sprawy podwodowej nie może nastąpić przed załatwieniem konstytucyjnym ustawy kwaterunkowej;“

d) pod dniem 31. sierpnia 1878 l. 41.793 (ad LW. 45.577/78) „że c. k. Ministerstwo obrony krajowej już dawno dąży do rychłego uregulowania sprawy podwodowej w drodze ustawodawczej, wniesienie jednakże odnośnego projektu wymaga poprzedniego porozumienia się;“ wreszcie

e) pod dniem 6. listopada 1887 l. 11.293 (ad LW. 53.610/87) i pod dniem 9. maja 1889 l. 4.972 (ad LW. 26.665/89) „że wniesienie projektu ustawy w tej mierze zawisło od porozumienia się z król. węgier. Rządem, a ponieważ porozumienie to dotąd nie zostało osiągnięte, przeto Wysokie c. k. Ministerstwo obrony krajowej nie może jeszcze oznaczyć, kiedy pomieniony projekt ustawy zostanie zmieniony. O ile uregulowanie wynagrodzenia dla dostarczających podwody przedstawia się w Galicyi jako sprawa szczególnie pilna, J. E. p. Minister obrony krajowej oznajmił, iż pożądanem jest, by Wydział krajowy wniósł do Sejmu krajowego przedłożenie, w którym z funduszu krajowego zostałyby przyznane podwyższenie eraryalnego wynagrodzenia za podwody, jak to według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 31. grudnia 1875 dz. u. p. Nr. 4. ex 1876 ma miejsce we wszystkich królestwach i krajach w Radzie Państwa reprezentowanych z wyjątkiem Galicyi i Bukowiny.

Takie załatwienie sprawy jest wedle zdania c. k. Ministra tem więcej wskazaném, ile że podwyższenie wynagrodzenia za podwody z funduszu krajowego zaradziłoby istniejącym niedogodnościom a nadto praktyka taka istniała dawniej w Galicyi i uchylona została dopiero uchwałami sejmowemi z 19. marca i 13. kwietnia 1866.“

Tak więc obietnice co do ustawodawczego uregulowania sprawy podwodowej czyni nam c. k. Rząd już od roku 1875 a spełnić ich nie może z powodu nieprzyjścia do skutku rzeczzonego wyżej porozumienia.

Żeby jednak dla zaradzenia w mowie będącej niewłaściwości dodatek do taksy rządowej za podwody ponosił fundusz krajowy, to za tem Wydział krajowy nie może przemawiać; albowiem:

a) niesłuszną jest rzeczą, ażeby wydatki na podwoły używane li tylko w celach państwowych kraj ponosił;

b) obecny stan funduszu krajowego zaangażowanego w żywotniejszych sprawach krajowych, nie pozwala żadną miarą na to, aby go obciążać nowym wydatkiem dość znacznym;

c) stawianie w tym kierunku jakiegokolwiek wniosków byłoby niezgodnem z motywami ad a) i b) wspomnianemi, a które jeszcze w roku 1866 skłoniły Wysoki Sejm do zwolnienia funduszu krajowego z będącego w mowie ciężaru; wreszcie

d) załatwienie sprawy w myśl wniosku posła Okuniewskiego, wobec objawionej po kilkakroć przez c. k. Rząd dążności do ustawodawczego uregulowania sprawy podwodowej — byłoby przedwczesnem, a mogącym niekorzystny dla kraju naszego wpływ wywrzeć przy wymiarze przez c. k. Rząd tego wynagrodzenia.

Ze względu na wyżej określony stan rzeczy Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Zważywszy, że obowiązująca obecnie rządowa taryfa wynagrodzenia za dostarczane, w Galicyi podwoły zbyt jest niską i tutejszo-krajowym stosunkom ekonomicznym wcale nie odpowiadającą;

że mimo kilkakrotnego, a to w latach 1874, 1876, 1878, 1886 i 1888 uzasadnionego wykazania tej niewłaściwości, tudzież mimo uczynionych ze strony c. k. Rządu przyrzeczeń, mających na celu rychle uregulowanie sprawy podwodowej, takowe jednak dotychczas nie nastąpiło;“

Sejm wzywa c. k. Rząd: „ażeby w jak najkrótszym czasie zechciał przystąpić do uregulowania sprawy podwól w drodze ustawodawczej, mianowicie przez oznaczenie wynagrodzenia za dostarczone podwoły, w wysokości stosunkom tutejszo-krajowym odpowiadającej.“

Lwów dnia 13. kwietnia 1890.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Tarnowski w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing to be the main body of the document.

Third block of faint, illegible text, possibly a signature or a specific section heading.

Fourth block of faint, illegible text, centered on the page.

Fifth block of faint, illegible text, located in the lower middle section.

Sixth block of faint, illegible text, located near the bottom of the page.